

Hogyan tegyük közkinccsé az adatainkat

Horváth Ádám

Magyar Nemzeti Múzeum

Múzeum Digit 2016

Budapest, 2016. november 22-23.

Tartalom

A nyílt adat mozgalom

Nyílt adat mozgalom a könyvtárakban

Nyitott tudás definíciója

Egyéb nyílt adat mozgalmak

Jelvények

Hogyan tegyük fel adatainkat a webre

Közkinccsé nyilvánítás menete

Kik csatlakoztak a mozgalomhoz

A nyílt adat mozgalom

- Filozófiai és egyben gyakorlati mozgalom
- Illeszkedik a nyílt hozzáférés és a nyílt forráskód mozgalmakhoz
- Az adat alatt a tudományos publikációk és a világháló adat meghatározását értik
 - Könyvtári vonatkozásban helyesebb volna metaadatról beszélni
- A piac szabályozó és ellenőrző mechanizmusának eszközei
licenc, szerzői jog, szabadalom
- A nyílt adat mozgalom szerint ezek az eszközök közjavakat zárnak el a társadalom előtt

A nyílt adat mozgalom

- Mit jelent az adatok nyíltsága
 - Elérhetőség és hozzáférés
 - Az egész legyen elérhető
 - Lehetőleg ingyen
 - Lehetőleg az interneten keresztül
 - Kényelmesen használható és változtatható formátumban
 - Újrafelhasználás, szétosztás
 - Az újrafelhasználást, szétosztást, más adatokkal való egyesítést megengedő licenc használata
 - Egyetemes részvétel
 - Mindenki számára hozzáférhetőnek kell lennie
 - Célhoz, csoportokhoz kötöttség tilalma

A nyílt adat mozgalom

● Szervezet

- Open Knowledge Foundation
 - Nyitott tudás definíciója
 - <http://opendefinition.org/od/1.1/hu/>
- Open Knowledge International
 - Működteti
 - Open Knowledge Network
 - <https://okfn.org/>
 - Kiadja
 - Open Data Handbook
 - <http://opendatahandbook.org/guide/en/>

Nyílt adat mozgalom a könyvtárakban

- Open Bibliographic Data Working Group
 - Open Knowledge Foundation hozta létre
- Négy fő elv
 - Egyértelmű és erőteljes jogi nyilatkozat szükségessége
 - Pontos, visszavonhatatlan, elérhető
 - Megfelelő és széles körben ismert jogi nyilatkozatot tegyünk
 - Creative Commons CC0 1.0 Universal (CC0 1.0) Közkincs nyilatkozat
 - Open Data Commons Public Domain Dedication and License (PDDL)

Nyílt adat mozgalom a könyvtárakban

- Négy fő elv

- Megfelelés a nyitott tudás definíciónak
- Tegyük nyílttá az adatainkat

Nyílt adat mozgalom a könyvtárakban

- Miért tegyük nyílttá az adatainkat
 - Biztosítja az adatok teljes kihasználtságát
 - Fenntartja és fokozza az könyvtárak fontosságát
 - Kiszélesíti a bibliográfia adatok készítésében, fejlesztésében és javításában való részvételt
 - Lehetővé teszi új szolgáltatások és alkalmazások létrehozását a kutatók, a könyvtárhasználók és a széles közönség hasznára

Nyílt adat mozgalom a könyvtárakban

- Miért tegyük nyílttá az adatainkat
 - Felhasználhatunk más könyvtárakból származó adatokat
 - Keresések eredményesebbek
 - Gyorsabb keresés (egy kattintásos keresés)
 - A könyvtári világon kívüli adatokkal is interakcióba léphet

Nyílt adat mozgalom a könyvtárakban

- Miért tegyük nyílttá az adatainkat
 - Mély webből a felszíni webre kerülhetnek
 - Az olvasók, kutatók saját munkájukba könnyebben illeszthetik be
 - Fokozza a kutatás és a könyvtárak integrációját
 - A könyvtár fontosságát növeli a közösségen belül, mivel ezzel a téttelel lehetőséget nyújt fejlesztésekre
 - A könyvtár ismertségét növeli, lehetőséget nyújt arra, hogy számon tartsák mint kezdeményezőt

Nyitott tudás definíciója

- Megalkotója

- Open Knowledge Foundation

- Főbb pontok

- Hozzáférés

- Egészében, egyszerűen kezelhető és módosítható formátumban, olcsón, lehetőleg ingyen

- Továbbterjesztés

- Szabad továbbterjesztés, lehetőleg ingyen

Nyitott tudás definíciója

- Főbb pontok

- Újrahasznosítás

- Módosítás megengedett és származékos művek is létrehozhatók

- Technológiai korlátozások tilalma

- Nyitott formátumban kell közzé tenni

- További pontok: <http://opendefinition.org/od/1.1/hu/>

Egyéb nyílt adat mozgalmak

● OpenGLAM mozgalom

– Alapelvek

- Metaadatok legyenek közkinccsé nyilvánítva az intézmény által
- *Közkincs művekről készült digitális másolat is legyen közkincs*
- Tegyük erőteljes és kifejezett jogi nyilatkozatot
- Használjunk géppel olvasható nyílt fájl formátumokat
- *Vonjuk be a közönséget az adatok felhasználásába*

– URL

- <http://openglam.org/principles/>
 - Jó példákra is hivatkoznak

Egyéb nyílt adat mozgalmak

● Open Culture Data (Nyílt kulturális adatok)

– Alapelvek

- Tudás és információ a gyűjteményekről és művekről
- Mindenki használhatja, újra felhasználhatja, terjesztheti nyílt licencek segítségével
- Szabványos digitális formában érhető el, mert ez teszi lehetővé az újra felhasználást
- *Az adat szerkezete és a lehetséges felhasználások dokumentáltak*
- *Az adat szolgáltatója kész válaszolni az adat használatával kapcsolatos kérdésekre, támogatva ezzel az adatokat hasznosító alkalmazások fejlesztését*

Egyéb nyílt adat mozgalmak

● Open Culture Data (Nyílt kulturális adatok)

– Jogi nyilatkozat

- *Legyen valamelyik Creative Commons jogi nyilatkozat*

- Más jó a metaadatokra (CC0) és más a tartalomra (Public Domain Mark, Creative Commons Attribution (CC BY) or Creative Commons Attribution-ShareAlike (CC BY-SA))

- *Fejlesztők jobban keresik azokat a lehetőségeket, ahol metaadat és tartalom egyaránt megtalálható*

– URL

- <http://mw2013.museumsandtheweb.com/paper/open-culture-data-opening-glam-data-bottom-up/>

Hogyan tegyük fel adatainkat a webre

● W3C ajánlás

- Data on the Web Best Practices
- Főleg technikai jellegű jó tanácsokat tartalmaz
- 35 jó tanácsot fogalmaz meg
 - Adjunk leíró metadatot
 - Adjunk jogi nyilatkozatot
 - *Adjunk információt a minőségről*
 - *Kérjünk visszajelzést*
 - Használjunk géppel olvasható szabványos formátumokat
 - *Adjunk meg az adatokat többféle formátumban*

7. Best Practices Summary

[Best Practice 1](#): Provide metadata

[Best Practice 2](#): Provide descriptive metadata

[Best Practice 3](#): Provide structural metadata

[Best Practice 4](#): Provide data license information

[Best Practice 5](#): Provide data provenance information

[Best Practice 6](#): Provide data quality information

[Best Practice 7](#): Provide a version indicator

[Best Practice 8](#): Provide version history

[Best Practice 9](#): Use persistent URIs as identifiers of datasets

[Best Practice 10](#): Use persistent URIs as identifiers within datasets

[Best Practice 11](#): Assign URIs to dataset versions and series

[Best Practice 12](#): Use machine-readable standardized data formats

[Best Practice 13](#): Use locale-neutral data representations

[Best Practice 14](#): Provide data in multiple formats

[Best Practice 15](#): Reuse vocabularies, preferably standardized ones

[Best Practice 16](#): Choose the right formalization level

[Best Practice 17](#): Provide bulk download

[Best Practice 19](#): Use content negotiation for serving data available in multiple formats

[Best Practice 20](#): Provide real-time access

[Best Practice 21](#): Provide data up to date

[Best Practice 22](#): Provide an explanation for data that is not available

[Best Practice 23](#): Make data available through an API

[Best Practice 24](#): Use Web Standards as the foundation of APIs

[Best Practice 25](#): Provide complete documentation for your API

[Best Practice 26](#): Avoid Breaking Changes to Your API

[Best Practice 27](#): Preserve identifiers

[Best Practice 28](#): Assess dataset coverage

[Best Practice 29](#): Gather feedback from data consumers

[Best Practice 30](#): Make feedback available

[Best Practice 31](#): Enrich data by generating new data

[Best Practice 32](#): Provide Complementary Presentations

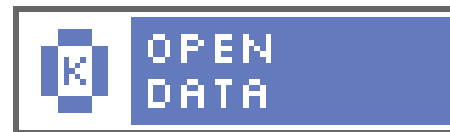
[Best Practice 33](#): Provide Feedback to the Original Publisher

[Best Practice 34](#): Follow Licensing Terms

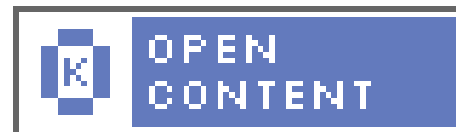
[Best Practice 35](#): Cite the Original Publication

Jelvények

- Open data

- Open content

- Linked Open Data jelvények

- * Open license (OL)
- ** Reuse (RE)
- *** Open format (OF)
- **** Use URI to serve RDF data (UR)
- ***** link your data (LD)

Közkinccsé nyilvánítás menete

- Kérjük az intézmény vezetőségének a hozzájárulását
 - Készítsünk dolgozatot a nyílt adatok fontosságáról
 - Készítsünk intézkedési tervet

Közkinccsé nyilvánítás menete

- Biztosítsuk, hogy sokféle szabványos, széles körben használt formában lehessen az adatokhoz hozzáférni
 - HUNMARC, MARC21 formátum
 - ISO2709, XML, ember által olvasható szintaxis
 - OAI-DC,
 - UTF-8, ANSEL, CP852, ISO-8859-1, ISO-8859-2 karakterkódolás

Közkinccsé nyilvánítás menete

- Biztosítsuk, hogy az adatok egészéhez és részeihez sokféle csatornán lehessen eljutni
 - Online Katalógus
 - OAI-PMH szerver
 - Z39.50 szerver
 - A teljes katalógus legyen letölthető tömörített fájlban is
- Távolítsuk el a technikai akadályokat a hozzáférés elől
 - Távolítsuk el az azonosítókat és jelszavakat

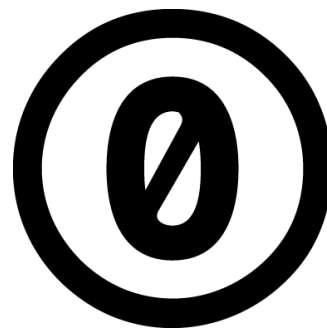
Közkinccsé nyilvánítás menete

- Hozzunk létre egy külön weboldalt a nyílt adatok leírására
 - <http://mnm.hu/hu/muzeum/konyvtar/nyilt-bibliografiai-adatok>

Közkinccsé nyilvánítás menete

● Weboldal tartalma

- Írjuk le az adatainak tartalmát
- Adjunk egyértelmű, erőteljes széles körben ismert jogi nyilatkozatot
 - CC0 1.0 Univerzális (CC0 1.0) Közkincs nyilatkozat
 - Biztosítja a tovább terjesztés, újrahasznosítás lehetőségét és az ingyenességet

Közkinccsé nyilvánítás menete

● Weboldal tartalma

- Adjunk minőségre vonatkozó információt
- Kérjünk visszajelzést
- Dokumentáljuk a hozzáférési módokat
- Helyezzünk el jelvényeket
 - Open content jelvény
 - Linked Open Data jelvény
 - CC0 jelvény

NYÍLT BIBLIOGRÁFIAI ADATOK

MÚZEUMI INFORMÁCIÓK >

HÍREK

ÖNKÉNTESSEG A MÚZEUMBAN

ISKOLAI KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLAT

MÚZEUMI TEVÉKENYSÉG >

SZOLGÁLTATÁSAINK >

MÚZEUMTÖRTÉNET >

TAGINTÉZMÉNYEK, KIÁLLÍTÓHELYEK >

KÖNYVTÁR >

A könyvtárról

Küldetésnyilatkozat

A könyvtár nyitva tartása és
megközelítése

[Nyílt bibliográfiai adatok](#)

Könyvtár gyűjteményei

ORSZÁGOS MUZEOLÓGIAI MÓDSZERTANI ÉS INFORMÁCIÓS KÖZPONT

KIADVÁNYOK

RÉGÉSZETI FELTÁRÁSI ÉS LELETKUTATÁSI

Az adatfelhasználás szabályai

A Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtára (MNMKK) az online katalógus összes bibliográfiai rekordját a "CC0 1.0 Univerzális (CC0 1.0) Közkincs nyilatkozat" licenc alapján teszi elérhetővé. Ez annyit jelent, hogy a MNMKK-a nem tart igényt a szerzői jogra, illetve lemond a bibliográfiai adatokkal kapcsolatos vagy azt érintő jogigényekről, valamint nem alkalmaz semmilyen retorziót az adatok utólagos felhasználóival vagy újrahasznosítóival szemben. A MNMKK-a semmilyen felelősséget nem vállal az adatok bármilyen használatából adódó esetleges károkért. További részletekért kérjük, olvassa el a licenc [feltételeit](#).

Minőségi támogatás

Az MNMKK-a elkötelezett a minőségi szolgáltatások és pontos adatok biztosítása mellett. Ha bármivel kapcsolatban kérdései merülnek fel, vagy valamilyen problémát észlel az adatokkal kapcsolatban, kérjük, lépjen velünk kapcsolatba a konyvtarinfo@nm.hu címen.

Visszajelzés

Szeretnénk tudomást szerezni arról, milyen módokon használják fel bibliográfiai adatainkat, hogy pontosabban láthassuk azok nyílttá tételének előnyeit, és így fejleszthessük szolgáltatásainkat. Kérjük, keressenek meg bennünket a konyvtarinfo@nm.hu címen, amennyiben szeretnék megosztani velünk tapasztalataikat.

Hivatkozás

Kérjük, hogy a bibliográfiai adatok felhasználásánál hivatkozzanak a MNMKK-ra: a megfelelő helyen helyezzenek el linket a <http://nm.hu/hu/muzeum/kozponti-konyvtar/nyilt-bibliografiai-adatok> oldalra.

Az adatok elérhetősége

Online olvasói katalógus

Az online olvasói katalógusban a találati halmazba tartozó bibliográfiai rekordok összessége vagy a kijelölt rekordok többféle formátumban is letölthetők.

Z39.50 szerver

Az MNMKG Z39.50 szerverének főbb adatai:

Internetcím: hunteska.asp.hunteska.hu

Port: 2113

Adatbázisnév: mnm

Formátum: hunmarc, usmarc

A keresés karakterkészlete: UTF-8

A rekord karakterkészlete: UTF-8

USE attribútumkészlet: szokásos

Relation: dátummezőkre 1-6, szöveges mezőre csak 3

Position: nem támogatott

Truncation: nem támogatott, de HunTéka szavas vagy teljes string keresés van alatta, indextől függően

Structure: nem támogatott

Completeness: nem támogatott

OAI_PMH szerver

Az OAI-PMH szerver fontosabb adatai:

Base address: <http://client.asp.hunteska.hu/mnm-oai/repositories/mnmkvt-bib>

metadataPrefix: hunmarc, marc21, oai_dc.

Minta lekérdezés: <http://client.asp.hunteska.hu/mnm-oai/repositories/mnmkvt-bib?verb=ListRe...>

Letölthető állományok

Csatolmány	Méret
 HunMarc_Utf8_2015-10_xml.zip	11.45 MB

Gyorskeresés

Cím

Szerző

Saját OPAC

Személyes adatok

Kölcsönzések

Előjegyzések

Üzenetek

Részletes ▼

Cím: **Az Arany Horda**

Dokumentumtípus: Könyv (monografikus szint)

Szerzőségi közlés: Vásáry István

Szerző: [Vásáry István \(1945-\)](#)Kiadás helye: [\[Bp.\]](#)Kiadó neve: [Kossuth](#)

Megjelenés éve: 1986

Gyártó/Nyomda: Bp. : Zrínyi

Fizikai leírás: 314 p. : ill. ; 21 cm

ISBN/ISSN: 963-09-2792-6 fűzött : 1000,- Ft

Tárgyszó: [történelem](#); [mongolok](#); [Arany Horda](#); [12-14. század](#)Földrajzi név - tárgyi
melléktétel: [Mongólia](#); [Közép-Ázsia](#)

Nyelv: *Magyar

Összes példány: 2 / jelenleg hozzáférhető: 2

Példányazonosító	Raktári jelzet	Leőhely	Besorolás	Státusz	Kölcsönzés lejárta
R 7262	R 50617	Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára	kölcsönözhető	hozzáférhető --	
R 9184/2008	R 70534	Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára	kölcsönözhető	hozzáférhető --	

A bibliográfia rekord a [CC0 1.0 Univerzális \(CC0 1.0\)](#) Közkincs nyilatkozat jogi formula szerint szabadon felhasználható. A Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtára [közkinccs nyilatkozata a nyílt bibliográfia adatokról](#).

Közkinccsé nyilvánítás menete

Összes példány: 2 / jelenleg hozzáférhető: 2

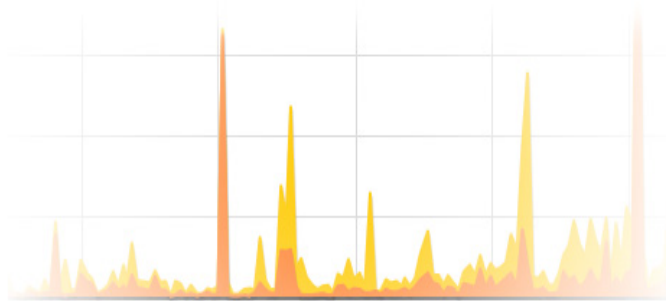
Példányazonosító	Raktári jelzet	Lelőhely	Besorolás	Státusz	Kölcsönzés lejárt
R 7262	R 50617	Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára	kölcsönözhető	hozzáférhető	--
R 9184/2008	R 70534	Magyar Nemzeti Múzeum Könyvtára	kölcsönözhető	hozzáférhető	--

A bibliográfia rekord a [CC0 1.0 Univerzális \(CC0 1.0\)](#) Közkincs nyilatkozat jogi formula szerint szabadon felhasználható. A Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtára [közkincs nyilatkozata a nyílt bibliográfia adatokról](#).

Közkinccsé nyilvánítás menete

- Jelentsük be az adathalmazunkat
 - Datahub
 - <http://Datahub.io>
 - Museum API
 - <http://museum-api.pbworks.com/w/page/21933420/Museum%C2%A0APIs>
 - Levelező lista
 - Katalist
 - Tanulmány
 - <http://magyarmuzeumok.hu>

Give your data a home

Publish or register datasets, create and manage groups and communities.

Publish data for free

umene Census Division Boundary File

RDF

tion by age groups, median ag
ta, provinces and territories - 2

Aboriginal identity population by age gro

dian age and...
sex, 2006 counts
mple data

CSV

ulation by age groups, median
hada, provinces and territories

Find data

Search for data, and get updates from datasets and groups that you're interested in.

Search

the free, powerful data management platform from the Open Knowledge Foundation

Popular Tags

lod

publications

format-rdf

Senegal

ANSD

menages

donnees

published-by-third-...

[About the Datahub](#)
[CKAN API](#)
[Open Knowledge Foundation](#)
[OPEN DATA](#)

 Powered by **ckan**

Language:

English

Hungarian National Museum - Central Library - Bibliographic Data

Followers

0

[+ Follow](#)

Organization

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM

HNM

Hungarian National Museum
[read more](#)

Social

[Google+](#)

Dataset

Groups

Activity Stream

Manage

Hungarian National Museum - Central Library - Bibliographic Data

The dataset contains the entire catalog of the Central Library of the Hungarian National Museum in many MARK formats. It can be accessed and downloaded in many ways. The access methods, formats, used character sets described here together with licence (C00), provenance and quality information:

<http://hnm.hu/hu/muzeum/konyvtar/nyilt-bibliografiai-adatok>

[Download Data Package](#)

Data and Resources

Z39.50 interface

A description of the interface is available at...

[More information](#)

[Go to resource](#)

OAI-PMH interface

A description of the interface is available at...

[More information](#)

[Go to resource](#)

Online Public Access Catalogue

MARC records can be downloaded or emailed in many 1

[More information](#)

[Go to resource](#)

Dataset

The entire catalog in ISO2709 - MARC21 format, using U

[More information](#)

[Go to resource](#)

MARC

OAI-PMH

UNICODE

Z39.50

bibliographic data

library

Museum APIs

last edited by Adam Horvath 3 minutes ago

 Page history

A collection of museum, gallery, library, archive, archaeology and cultural heritage APIs, machine-readable, linked and open data services for open cultural data

(but I can't change the page title to say that. Pesky wikis. If you use this to find data for a project or to build another list, it'd be lovely if you credited the wiki/Mia Ridge as its maintainer as it's been a lot of work over the years.)

Anyone can edit this page. If you know of an open data service that's not listed, just sign up to add it. If you have some free time, the list of APIs needs to be tidied up a bit, and open cultural data releases (such as images online) could be put on a separate page - feel free to dive in and help out!

Please add APIs and other data sets you're aware of, ideally with a comment on what's useful or not about how they've been implemented or documented. If you know of or have written libraries for use with these APIs, then please add them to help other people get started. It's fine to add your own GLAM API or open cultural dataset - in fact, it's encouraged, whether it's tiny or huge, or whether it's a simple text file or a fancy endpoint.

Information about schemas/data structures used by other projects is also useful, even if they don't provide an API. If you're looking for images and books rather than machine-readable data, here's a lot of '[open collections](#)'. If there's a public-facing collections online site related to the museum API, feel free to include it. It's also helpful if you can give a rough estimate of the number of records and supported access methods.

Designing an API? Check out (and add to) [Making good APIs](#). Thinking of having a hack day to road-test your API? Check out [hackdaymanifesto.com](#) for lots of useful tips. If you're preparing a list of data sets for a hackday, why not add them to this page and share them more widely?

Other sites listing data sources include: [DH Toychest](#): Data Collections and Datasets (curated by [Alan Liu](#)). Various [German-language datasets are available from Coding da Vinci](#), with related images (without metadata) on Flickr. There's also [Open Collections](#).

Open dataset of the Central Library of the Hungarian National Museum

The Central Library[1] of the Hungarian National Museum published its entire catalogue as open data under CC0 licence. The data can be accessed and downloaded online from the online catalogue, from the OAI_PMH and Z39.50 servers. A zip file containing all data is also available. The data can be accessed in many formats: HUNMARC, MARC21, MARCXML and in many character sets including UNICODE. The documentation can be found here: <http://hnm.hu/hu/muzeum/konyvtar/nyilt-bibliografiai-adatok>

[1]: <http://mnm.hu/konyvtar>

The Museum of Modern Art (MoMA) Exhibition and Staff Histories

Exhibitions data on github: 'The exhibition index dataset was compiled by a project team from the [MoMA Archives](#) as part of their work to preserve, describe, and open to the public over 22,000 folders of exhibition records dating from 1929 to 1989 from its registrar and curatorial departments. ... This research dataset lists 1,788 exhibitions, ...' [Full list of the MoMA exhibition index dataset](#) (from 1929 through 1989). All the data is available as a public dataset on the MoMA website. The dataset is available as a public dataset on the MoMA website.

Közkinccsé nyilvánítás menete

- Törekedjünk az 5 csillagos közzétételre
- Linked Open Data jelvények
 - * Open license (OL)
 - ** Reuse (RE)
 - *** Open format (OF)
 - **** Use URI to serve RDF data (UR)
 - ***** link your data (LD)

Közkinccsé nyilvánítás menete

- Hozzuk fel az adatokat a mély webből a felszíni webre
- Használjuk fel a nyílt adatokon kifejlesztett alkalmazásokat

Kik csatlakoztak a mozgalomhoz

● Könyvtárak

- Sok könyvtár, de nem rendszer szerűen
- Rendszer szerűen
 - British Library
 - The European Library
 - Harvard Library
 - Spanyol Nemzeti Könyvtár
 - Francia Nemzeti Könyvtár
 - és még nagyon sokan mások, köztük legújabban, Magyarországon elsőnek:
 - *Magyar Nemzeti Múzeum Központi Könyvtár*

Kik csatlakoztak a mozgalomhoz

● Múzeumok

- *Royal Pavilion and Brighton Museums*
- Finnish National Gallery
- The Museum of Modern Art (MoMA)
- *Yale Center for British Art*
- Smithsonian American Art Museum
- Rijksmuseum
- *Amsterdam Museum*
 - <https://www.amsterdammuseum.nl/open-data>
- És még nagyon-nagyon sok intézmény:
 - <http://museum-api.pbworks.com/w/page/21933420/Museum%C2%A0APIs>

Köszönöm a figyelmet

horvath.adam@hnm.hu